

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม
สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม อาชีพผู้ผลิตเส้นไหม

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม อาชีพผู้ผลิตเส้นไหม

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

“ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ” ถูกพัฒนาขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการรับรอง “สมรรถนะ” ของกำลังคนตามมาตรฐานอาชีพ

เพื่อตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ผ่านกระบวนการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อให้บุคลากรได้รับการยอมรับในความรู้ ทักษะ

ตลอดจนความสามารถในการประกอบอาชีพ และได้รับ “คุณวุฒิวิชาชีพ” ที่สอดคล้องกับสมรรถนะ ประสบการณ์ และความรู้

และสามารถใช้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในสายอาชีพของตนเอง โดยคุณวุฒิวิชาชีพนี้จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อกำลังคนของประเทศ

ทั้งที่เป็นผู้ไม่มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับสูงแต่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพและผู้ที่มีคุณวุฒิการศึกษาที่ต้องการต่อยอดความก้าวหน้าในอาชีพ

ทั้งนี้ “คุณวุฒิวิชาชีพ” สามารถนำไปเทียบเคียงและเชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิและการรับรองอื่นๆ ทั้งภายในประเทศและระดับสากล

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มวิชาชีพในการจัดทำมาตรฐานอาชีพ โดยร่วมกับภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม

และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อระบุสมรรถนะที่ต้องการเพื่อจัดทำเป็น “มาตรฐานอาชีพ”

อันหมายถึงการกำหนดระดับสมรรถนะของบุคคลในการประกอบอาชีพและกำหนดระดับคุณวุฒิวิชาชีพในการรับรอง โดยคณะกรรมการสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ

ได้กำหนดสาขาวิชาชีพในการให้ประกาศนียบัตรคุณวุฒิวิชาชีพไว้ทั้งสิ้น 72 สาขาวิชาชีพ

และสถาบันได้ดำเนินโครงการจัดทำและทบทวนมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพมาแล้วตั้งแต่ปี.ศ. 2556 ถึงปี.ศ. 2564 รวม 51 สาขาวิชาชีพ

ดังนั้นจึงเห็นควรดำเนินโครงการจัดทำและทบทวนมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพในปี.ศ. 2565 เพื่อจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพอื่นๆ เพิ่มเติม

อันจะทำให้มีมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพที่สามารถนำไปพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะของตนเอง

ผู้ประกอบการสามารถใช้ประกอบการจ้างงานได้ตรงตามความต้องการ

สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ

และจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศไทยได้ในที่สุด

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มวิชาชีพในการจัดทำมาตรฐานอาชีพ โดยร่วมกับกลุ่มบุคคลในอาชีพ

และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อระบุสมรรถนะที่ต้องการเพื่อจัดทำเป็น “มาตรฐานอาชีพ”

อันหมายถึงการกำหนดระดับสมรรถนะของบุคคลในการประกอบอาชีพและกำหนดระดับคุณวุฒิวิชาชีพในการรับรอง

และการสนับสนุนการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และอาชีพผู้ผลิตเส้นไหม

จะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างมาตรฐาน สร้างอาชีพให้กับบุคลากรในประเทศต่อไป

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

N/A

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม

สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ

อาชีพผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ระดับ 4

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
A1101	ปฏิบัติงานปลูกหม่อนเพื่อผลิตใบหม่อน
A1102	ปฏิบัติงานดูแลและบำรุงรักษาแปลงหม่อน
A1103	ปฏิบัติงานเก็บเกี่ยวผลผลิตใบหม่อน
A1104	ปฏิบัติงานเลี้ยงไหม
A1105	ปฏิบัติงานไหมทำรัง
A1106	ปฏิบัติงานเก็บเกี่ยวและจัดการรังไหม

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ระดับ 4

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

มีความสามารถในการปลูกหม่อนและเลี้ยงไหม เพื่อนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ ปฏิบัติงานที่หลากหลายครอบคลุมกระบวนการปลูกหม่อนและเลี้ยงไหม การปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้ดีขึ้น มีการพัฒนาวิธีใหม่ ๆ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมได้ โดยใช้ความรู้และหลักการที่เกี่ยวข้อง หาข้อสรุปประเด็นปัญหา และตัดสินใจงานในหน้าที่ได้ด้วยตนเอง มีทักษะในการปฏิบัติงาน การควบคุมกระบวนการทำงานและประเมินผลการทำงานของตนเองได้ อีกทั้งมีความรู้ในการปฏิบัติงานที่ปลอดภัย

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

- คุณสมบัติของผู้ที่สามารถเข้ารับการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ระดับ 4 จะต้องมีความรู้ดังนี้
 - กลุ่มบุคคลในอาชีพเกษตรกรรม
 - มีประสบการณ์ในอาชีพผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมไม่น้อยกว่า 3 ปีอย่างต่อเนื่อง
- การได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ระดับ 4
 - ผ่านเกณฑ์การประเมินตามหน่วยสมรรถนะ สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ระดับ 4 จำนวน 6 หน่วยสมรรถนะของคุณวุฒิวิชาชีพนี้

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

ผู้ปฏิบัติงานผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

A1101	ปฏิบัติงานปลูกหม่อนเพื่อผลิตใบหม่อน
A1102	ปฏิบัติงานดูแลและบำรุงรักษาแปลงหม่อน
A1103	ปฏิบัติงานเก็บเกี่ยวผลผลิตใบหม่อน
A1104	ปฏิบัติงานเลี้ยงไหม
A1105	ปฏิบัติงานไหมทำรัง
A1106	ปฏิบัติงานเก็บเกี่ยวและจัดการรังไหม

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ 16/02/2566

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
ผลิตและพัฒนาการผลิตพืชเศรษฐกิจเพื่อจำหน่ายในประเทศและแข่งขันได้กับนานาชาติ	10	ปลูกหม่อนให้ได้ผลผลิตใบหม่อนที่มีคุณภาพเพื่อนำไปเลี้ยงไหม แปรรูปรังไหมและผลิตเส้นไหมเพื่อจำหน่ายหนอนไหม/รังไหม/เส้นไหมให้ได้คุณภาพมาตรฐาน	A11	ปฏิบัติงานปลูกหม่อนเพื่อผลผลิตใบหม่อนและเลี้ยงไหม บริหารต้นทุนและการตลาดเพื่อการจำหน่ายหนอนไหม/รังไหมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ 16/02/2566

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
A11	ปฏิบัติงานปลูกหม่อนเพื่อผลิตใบหม่อนและเลี้ยงไหม บริหารต้นทุน และการตลาดเพื่อการจำหน่ายหนอนไหม/รังไหมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	A1101	ปฏิบัติงานปลูกหม่อนเพื่อผลิตใบหม่อน	A1101 1	เพาะขยายต้นพันธุ์หม่อน/คัดเลือกต้นพันธุ์หม่อนปลูก
				A1101 2	คัดเลือกและเตรียมพื้นที่ปลูกหม่อน
				A1101 3	กำหนดวิธีการปลูกหม่อน
		A1102	ปฏิบัติงานดูแลและบำรุงรักษาแปลงหม่อน	A1102 1	ใช้วัสดุเศษพืชคลุมดินเพื่อป้องกันวัชพืชรักษาความชื้นของดิน
				A1102 2	ใส่ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์เพื่อเพิ่มผลผลิตทั้งปริมาณและคุณภาพ
				A1102 3	มีระบบการตัดแต่งหม่อนที่สอดคล้องกับแผนการเลี้ยงไหม
				A1102 4	มีระบบการให้น้ำในแปลงหม่อน
				A1102 5	มีระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับโรคและแมลงศัตรูหม่อน
		A1103	ปฏิบัติงานเก็บเกี่ยวผลผลิตใบหม่อน	A1103 1	เก็บเกี่ยวใบหม่อนที่มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการเลี้ยงไหมแต่ละวัย
				A1103 2	จัดเก็บใบหม่อนหลังการเก็บเกี่ยวได้ถูกต้องเหมาะสมต่อการเลี้ยงไหม
				A1103 3	กำหนดปริมาณใบหม่อนกับการใช้เลี้ยงไหม
		A1104	ปฏิบัติงานเลี้ยงไหม	A1104 1	เตรียมพื้นที่เลี้ยงไหมให้ถูกสุขลักษณะทั้งก่อนและหลังการเลี้ยงไหม
				A1104 2	จัดการไข่ไหม/ไหมวัยอ่อน ก่อนการเริ่มเลี้ยงไหม
				A1104 3	จัดการเลี้ยงไหมแต่ละวัย (วัยอ่อนและวัยแก่)
				A1104 4	จัดเก็บไหมสุกเข้าจ่อทำรัง
				A1104 5	จัดบันทึกข้อมูลการเลี้ยงไหม
		A1105	ปฏิบัติงานไหมทำรัง	A1105 1	จัดวางจ่อให้เป็นระเบียบเพื่อป้องกันการเกิดรังปนเปื้อน
				A1105 2	จัดสภาพแวดล้อมพื้นที่ไหมทำรัง เช่น อุณหภูมิ ความชื้น ได้เหมาะสม

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
A11	ปฏิบัติงานปลูกหมอนเพื่อผลิตใบหมอนและเลี้ยงไหม บริหารต้นทุน และการตลาดเพื่อการจำหน่ายหมอนไหม/รังไหมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	A1106	ปฏิบัติงานเก็บเกี่ยวและจัดการรังไหม	A1106 1	กำหนดวันเก็บเกี่ยวรังไหมได้ถูกต้อง
				A1106 2	จัดการคัดแยกรังไหมรังดี รังบกพร่องออกจากกัน
				A1106 3	จัดการบรรจุภัณฑ์รังไหมสด/แห้งที่ปลอดภัยต่อการขนส่ง

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ A1101
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ปฏิบัติงานปลูกหม่อนเพื่อผลิตใบหม่อน
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	เกษตรกรปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	เกษตรกรเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	คนเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	เจ้าของฟาร์มเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	9212	คนงานฟาร์มเลี้ยงไหม

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานปลูกหม่อนเพื่อผลิตใบหม่อน โดยเฉพาะขยายพันธุ์หม่อน ขยายพันธุ์หม่อนเพื่อผลิตต้นหม่อนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การขยายพันธุ์ด้วยท่อนพันธุ์ กิ่งปักชำ หรือเมล็ด คัดเลือกและเตรียมพื้นที่และแปลงปลูกหม่อน และปลูกพันธุ์ต้นหม่อนที่ปักชำได้ถูกต้องตามวิธีการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้โดยประยุกต์ใช้ความรู้และหลักการที่เกี่ยวข้อง

มีทักษะในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงานปลูกหม่อนได้ถูกต้องและปลอดภัย ตัดสินใจแก้ปัญหาเบื้องต้นในการปฏิบัติงานควบคู่กับการใช้คู่มือ และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

อาชีพการเกษตร

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

ISCO – 08 หมวดใหญ่ 6 ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมง

ISCO – 08 หมวดใหญ่ 9 ผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

มกษ. 3500-2553 มาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับหม่อนเพื่อผลิตใบ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A11011 เพาะขยายต้นพันธุ์หม่อน/คัดเลือกต้นพันธุ์หม่อนปลูก	1. อธิบายการคัดเลือกต้นพันธุ์/ท่อนพันธุ์หม่อนที่ใช้ในการขยายพันธุ์หม่อนได้ถูกต้อง 2. อธิบายลักษณะที่ดีของต้นพันธุ์/ท่อนพันธุ์หม่อนได้อย่างถูกต้อง 3. อธิบายวิธีการเพาะขยายพันธุ์หม่อนที่เพาะปลูกได้อย่างถูกต้อง	แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A11012 คัดเลือกและเตรียมพื้นที่ปลูกหม่อน	1. อธิบายการคัดเลือกพื้นที่ปลูกหม่อนได้อย่างถูกต้อง 2. บำรุงดินที่เพาะปลูกหม่อนได้อย่างถูกวิธี 3. อธิบายการให้น้ำแปลงปลูกหม่อนได้อย่างถูกต้อง	แฟ้มสะสมผลงาน
A11013 กำหนดวิธีการปลูกหม่อน	1. อธิบายทิศทางการวางแถวปลูกหม่อนที่เหมาะสมได้อย่างถูกต้อง 2. อธิบายการกำหนดระยะปลูกหม่อนให้เหมาะสมได้อย่างถูกต้อง 3. อธิบายการเตรียมร่องปลูกหม่อนและเตรียมวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน 4. ปลูกต้นหม่อนที่ผ่านการปักชำไปปลูกในหลุมปลูก/ร่องปลูกที่เตรียมไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

1. สามารถอ่านออกเขียนได้
2. มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเกษตรกรรม
3. มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการปลูกหม่อน

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. การจำแนกลักษณะประจำพันธุ์หม่อนที่นิยมปลูกได้
2. การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการขยายพันธุ์หม่อน
3. การเตรียมพื้นที่และแปลงปลูกหม่อน
4. การจัดการระบบการให้น้ำและระบายน้ำในแปลงปลูกหม่อน
5. การปลูกหม่อนที่ปักชำลงแปลงหม่อน
6. การใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องจักรกลในการปลูกหม่อน
7. การทำงานร่วมกับผู้อื่นและสื่อสารระดับพื้นฐาน
8. การบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานให้ครบถ้วนตามแบบฟอร์มที่กำหนด

(ข) ความต้องการด้านความรู้

1. ความต้องการน้ำแสงแดดอากาศ และวัสดุที่จำเป็นสำหรับการขยายพันธุ์หม่อน
2. อายุของต้นพันธุ์/ท่อนพันธุ์หม่อน ที่เหมาะสมในการนำมาขยายพันธุ์
3. อายุของกิ่งปักชำที่จะนำไปปลูกในแปลงหม่อน
4. จำนวนต้นพันธุ์ต่อพื้นที่ปลูก ตามลักษณะเครื่องจักรกล ที่ใช้ในแปลงหม่อน
5. การเตรียมพื้นที่และแปลงปลูกหม่อน
6. ระบบการให้น้ำ และ ระบายน้ำในแปลงหม่อน
7. เครื่องมือและเครื่องจักรกลในการปลูกหม่อน

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

หลักฐานรับรองปฏิบัติงานด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม (ถ้ามี)

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

ใบประกาศนียบัตรที่ผ่านการอบรมด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม หรือในวิชาที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ

(ง) วิธีการประเมิน

แฟ้มสะสมผลงาน (เทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ RESK : Recognition of Existing Skills and Knowledge)

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. การขยายพันธุ์หม่อน ทำได้โดยการปลูกลงด้วยต้นพันธุ์และการปลูกลงด้วยท่อนพันธุ์ จึงต้องมีการเตรียมต้นพันธุ์/ท่อนพันธุ์หม่อนที่ถูกต้องตามพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ พันธุ์หม่อนที่นิยมปลูกเพื่อนำผลผลิตใบหม่อนมาเลี้ยงไหม เช่น หม่อนพันธุ์สกลนคร หม่อนพันธุ์สกลนคร 85 หม่อนพันธุ์ศรีสะเกษ 84
2. ลักษณะท่อนพันธุ์หม่อน หรือกิ่งพันธุ์หม่อนที่ดีที่นำมาขยายพันธุ์หม่อน ควรมีความยาว 6 เดือน ถึง 10 เดือน ปลอดจากศัตรูพืช ใช้เฉพาะส่วนของกิ่งที่แก่มีสีน้ำตาล มีความยาวประมาณ 15 เซนติเมตร ถึง 20 เซนติเมตร ตัดเป็นท่อนให้แต่ละท่อนมีตา 4 - 6 ตา หรือ ตัดส่วนปลายของท่อนพันธุ์เฉียงเป็นปากฉลาม โดยให้ตัดต่ำกว่าข้อตาด้านล่าง และนำไปปลูกลงในแปลงโดยปักตรงลึกลงไปในดิน 3 ใน 4 ส่วนของท่อนพันธุ์
3. วิธีการปักชำหม่อน ควรเลือกพื้นที่ปักชำหม่อนที่เป็นพื้นที่โล่งแจ้ง ไกลแหล่งน้ำ และไม่มีน้ำท่วมขัง ส่วนผสมของดินเพาะชำมีอัตราส่วนดิน 1 ส่วน แกลบเผา 3 ส่วน ฤกษ์ควรเป็นฤกษ์พาสติคสีดำ เนื่องจากการปักชำหม่อนในฤกษ์เช้าใช้เวลาประมาณ 3 เดือน ก่อนย้ายมาปลูกในแปลงหม่อนได้
4. พื้นที่เหมาะสมในการปลูกหม่อน ควรเป็นพื้นที่ดอน น้ำไม่ท่วมขัง ไกลแหล่งน้ำ มีลักษณะดินในพื้นที่เป็นดินร่วนปนทราย มีความอุดมสมบูรณ์สูง ระบายน้ำดี หน้าดินลึกมากกว่า 30 เซนติเมตร และความเป็นกรด-เบส (pH) ของดินอยู่ระหว่าง 5.5 ถึง 6.5
5. วิธีการปลูกหม่อน ควรกำหนดทิศทางการวางแถวหม่อน โดยวางแถวหม่อนขวางความลาดเท เพื่อป้องกันน้ำกัดเซาะหน้าดิน จัดระยะปลูกให้เหมาะสม (ประมาณ 1.00 x (2.20-2.50) เมตร)
6. วิธีการเตรียมหลุมปลูกหม่อน มี 2 วิธี คือ (1) การปลูกเป็นหลุมตามระยะปลูก โดยขุดหลุมปลูกขนาดประมาณ 25 x 25 x 25 เซนติเมตร (2) โกลเป็นร่องยาวตามแนวปลูกขนาดกว้างและลึกประมาณ 50 เซนติเมตร แล้วปลูกเป็นหลุมตามระยะ ร่องกันหลุมด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักก่อนปลูก
7. พื้นที่ดินที่ใช้ปลูกหม่อนควรเติมวัสดุปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ให้แก่ดิน เช่น เมล็ดปอเทือง และปรับปรุงความเป็นกรดเป็นด่างโดยใส่ปูนขาว ก่อนปลูกหม่อนรองกันหลุมด้วยปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก)

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

เจ้าหน้าที่สอบพิจารณาหลักฐานของผู้เข้ารับการประเมิน ในกระบวนการประเมินเทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ

โดยหลักฐานต้องมีความสอดคล้องตามหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence: UoC) สมรรถนะย่อย (Element of Competence: EoC) และเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria: PC)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะA1102
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะปฏิบัติงานดูแลและบำรุงรักษาแปลงหม่อน
3. ทบทวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	เกษตรกรปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	เกษตรกรเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	คนเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	เจ้าของฟาร์มเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	9212	คนงานฟาร์มเลี้ยงไหม

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานดูแลและบำรุงรักษาแปลงหม่อน โดยใช้วัสดุเศษพืชคลุมดินเพื่อป้องกันวัชพืช ใส่ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์เพื่อเพิ่มผลผลิตทั้งปริมาณและคุณภาพ ให้น้ำในแปลงหม่อนได้อย่างถูกต้อง มีระบบการให้น้ำในแปลงหม่อน และระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำจัดโรคและแมลงศัตรูหม่อน ตามแบบแผน/คู่มือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงานได้ถูกต้องและปลอดภัย รวมทั้งสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ด้วยตนเอง

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

อาชีพการเกษตร

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

- ISCO – 08 หมวดใหญ่ 6 ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมง
- ISCO – 08 หมวดใหญ่ 9 ผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

มกษ. 3500-2553 มาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับหม่อนเพื่อผลิตใบ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A11021 ใช้วัสดุเศษพืชคลุมดินเพื่อป้องกันวัชพืช รักษาความชื้นของดิน	1. สามารถแยกประเภทของวัชพืชที่เกิดขึ้นในแปลงหม่อนได้ถูกต้อง 2. อธิบายวิธีการใช้วัสดุคลุมดินและวิธีการป้องกันและกำจัดวัชพืชในแปลงหม่อนได้อย่างถูกต้อง	แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A11022 ใส่ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์เพื่อเพิ่มผลผลิตทั้งปริมาณและคุณภาพ	- อธิบายลักษณะและอาการขาดธาตุอาหารพืชได้อย่างถูกต้อง - อธิบายประเภทของปุ๋ยที่ใช้ในแปลงหม่อนได้อย่างถูกต้อง - อธิบายสูตรปุ๋ยที่เหมาะสมกับเขตพื้นที่ปลูก ลักษณะเนื้อดิน และอายุหม่อนได้อย่างถูกต้อง - อธิบายช่วงเวลาและวิธีการใส่ปุ๋ยที่เหมาะสมกับลักษณะพื้นที่ปลูกและอายุหม่อนได้อย่างถูกต้อง - อธิบายปริมาณการใส่ปุ๋ยที่เหมาะสมกับลักษณะเนื้อดิน และอายุหม่อนได้อย่างถูกต้อง - เลือกวัสดุอุปกรณ์ในการใส่ปุ๋ยหม่อนได้อย่างถูกต้อง - ดำเนินการใส่ปุ๋ยให้ต้นหม่อนได้อย่างถูกวิธี	แฟ้มสะสมผลงาน
A11023 มีระบบการตัดแต่งหม่อนที่สอดคล้องกับแผนการเลี้ยงไหม	- อธิบายวิธีตัดแต่งกิ่งหม่อนได้อย่างถูกต้อง - อธิบายข้อควรปฏิบัติในการตัดแต่งกิ่งหม่อนได้อย่างถูกต้อง - เลือกอุปกรณ์ในการตัดแต่งกิ่งหม่อนได้อย่างถูกต้อง - ดำเนินการตัดแต่งกิ่งหม่อนได้อย่างถูกวิธี	แฟ้มสะสมผลงาน
A11024 มีระบบการให้น้ำในแปลงหม่อน	- ดำเนินการให้น้ำระหว่างเพาะปลูกให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่อย่างถูกวิธี(เช่น ระบบน้ำหยด ระบบสปริงเกลอร์ ฯลฯ) - เลือกช่วงเวลาในการน้ำให้เหมาะสมกับพื้นที่และฤดูกาลได้อย่างถูกต้อง	แฟ้มสะสมผลงาน
A11025 มีระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับโรคและแมลงศัตรูหม่อน	- อธิบายชนิดของโรคและแมลงที่เข้าทำลายต้นหม่อนได้ถูกต้อง - อธิบายวิธีการกำจัดโรค และแมลงได้อย่างถูกวิธี และต้องไม่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตหม่อน และไม่เป็นอันตรายต่อไหม	แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

1. สามารถอ่านออกเขียนได้
2. มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเกษตรกรรม
3. มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการดูแล บำรุงรักษาแปลงหม่อน
4. มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการดูแลรักษาหม่อนในแปลงหม่อน

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. การป้องกันกำจัดวัชพืช โรค และแมลงศัตรูพืชม่อน การใส่ปุ๋ย การให้น้ำและระบายน้ำในแปลงพืชม่อน วัสดุคลุมดิน วัสดุและพืชบำรุงดิน ประเภทและชนิดของปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี
2. การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการตัดแต่งกิ่งพืชม่อนเพื่อเก็บผลผลิตใบพืชม่อน การใช้เครื่องมือและเครื่องจักรในการดูแลบำรุงรักษาแปลงพืชม่อน เช่น เครื่องพ่นยา ได้อย่างถูกวิธี และปลอดภัย โดยใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล เช่น ถุงมือ หน้ากาก รองเท้าบูท
3. การตัดแต่งกิ่งพืชม่อนเพื่อเก็บผลผลิตใบพืชม่อน การเก็บเกี่ยวใบพืชม่อน และการตัดแต่งกิ่งพืชม่อนเพื่อเตรียมใบพืชม่อนสำหรับเลี้ยงไหมในรุ่นต่อไป การเก็บรักษาใบพืชม่อนหลังการเก็บเกี่ยว
4. การทำงานร่วมกับผู้อื่นและสื่อสารระดับพื้นฐาน
5. การบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานให้ครบถ้วนตามแบบฟอร์มที่กำหนด

(ข) ความต้องการด้านความรู้

1. ประเภทและชนิดของวัสดุที่ใช้กำจัดวัชพืชและบำรุงดิน
2. วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องจักรในการดูแลบำรุงรักษาแปลงพืชม่อน
3. วิธีการตัดแต่งกิ่งพืชม่อนเพื่อเก็บผลผลิตใบพืชม่อน การเก็บเกี่ยวใบพืชม่อน และการตัดแต่งกิ่งพืชม่อนเพื่อเตรียมใบพืชม่อนสำหรับเลี้ยงไหม
4. วัสดุอุปกรณ์ในการตัดแต่งกิ่งพืชม่อนเพื่อเก็บผลผลิตใบพืชม่อน

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

หลักฐานรับรองปฏิบัติงานด้านการปลูกพืชม่อนเลี้ยงไหม (ถ้ามี)

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

ใบประกาศนียบัตรที่ผ่านการอบรมด้านการปลูกพืชม่อนเลี้ยงไหม หรือในวิชาที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ

(ง) วิธีการประเมิน

แฟ้มสะสมผลงาน (เทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ RESK : Recognition of Existing Skills and Knowledge)

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. วัชพืชที่พบในแปลงพืชม่อนส่งต่อการเจริญเติบโตของต้นพืชม่อน มีทั้งวัชพืชใบแคบ และวัชพืชใบกว้าง เช่น หญ้าตีนกา หญ้าตีนติด หญ้าปากควาย หญ้าไทร หญ้าขน หญ้าแพรก ผักเบี้ยหิน ผักเบี้ยใหญ่ ผักโขมหิน หัวหมู ตีนตุ๊กแก สาบเสือ เป็นต้น วิธีการกำจัดวัชพืชมีหลายวิธี เช่น ไถพรวน ใช้สารเคมีกำจัด ใช้วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน เพื่อป้องกันการเกิดวัชพืช โดยสารเคมีที่ใช้ป้องกันกำจัดวัชพืชที่ผ่านการรับรองจากกรมวิชาการเกษตร วัสดุคลุมดินที่ใช้ เช่น เปลือกถั่ว ฟางข้าว ชานอ้อย นำมาคลุมดินบริเวณโคนต้นพืชม่อนให้ห่างจากต้นพืชม่อนในรัศมีรอบโคนต้นประมาณ 1 เมตร ส่วนพืชที่นิยมปลูกคลุมดิน เช่น ปอเทือง ถั่วเหลือง ถั่วเขียว โดยปลูกแซมระหว่างแถวพืชม่อน และบำรุงดิน ในแปลงพืชม่อน
2. การให้ปุ๋ยบำรุงดินในแปลงพืชม่อน มีให้เลือกใช้ทั้งชนิดปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยมูลสัตว์ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยชีวภาพ ชนิดปุ๋ยเคมี เช่น ปุ๋ย NPK ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตที่มีธาตุกำมะถันรวมอยู่ด้วย (21-0-0+24S) ปุ๋ย ทริปเปิลซูเปอร์ฟอสเฟต (0-46-0) ปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (0-0-60) เป็นต้น และชนิดปุ๋ยอินทรีย์เคมีที่ผสมปุ๋ยอินทรีย์กับปุ๋ยเคมี การเลือกใช้ปุ๋ยจะต้องมีการวิเคราะห์ดินเพื่อปรับใช้สูตรปุ๋ยให้เหมาะสม
3. การปรับปรุงบำรุงดินหลังเก็บเกี่ยวใบพืชม่อน ควรมีการไถพรวนหลังการตัดแต่งแล้วทุกครั้ง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ดินพืชม่อนแตกรากใหม่ แดกใบใหม่ และเปิดหน้าดินให้มียอดพืชเจริญมากขึ้น ดินร่วนซุย อุดมไปด้วยไนโตรเจน นอกจากนี้ต้องคลุมดินด้วยฟาง ใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยเคมี และต้องมีการกำจัดวัชพืชด้วยสารเคมี หรือใช้วิธีไถพรวน
4. การตัดแต่งต้นพืชม่อนมีวัตถุประสงค์เพื่อบังคับต้นพืชม่อนให้เจริญเติบโตเป็นทรงพุ่ม ไม่สูง เพื่อความสะดวกในการเก็บเกี่ยวได้ง่าย ส่วนการตัดแต่งกิ่งพืชม่อนหลังเก็บเกี่ยวช่วยให้ต้นพืชม่อนแตกใบเร็ว ใบมีคุณภาพ ให้ใบใหญ่ ต้นอวบ และช่วยเพิ่มผลผลิต รูปแบบการตัดแต่งพืชม่อน มี 3 รูปแบบ ได้แก่ การตัดต่ำ โดยตัดให้ต้นตอเหลือสูงจากพื้นดินประมาณ 25 - 50 เซนติเมตร การตัดกลาง และตัดแขนง โดยตัดให้ต้นตอสูงจากพื้นดินประมาณ 80 - 100 เซนติเมตร และการตัดแขนง โดยตัดสูงจากรอยตัดกลางเดิม 5 - 10 เซนติเมตร การเลือกรูปแบบการตัดแต่งกิ่งพืชม่อนขึ้นกับวัตถุประสงค์การตัด การดูแลรักษา และให้ผลผลิตสูง นอกจากนี้ยังเป็นการกำจัดหรือป้องกันการแพร่ระบาดของศัตรูพืชได้อีกทางหนึ่งด้วย

5. อุปกรณ์ที่ใช้ในการตัดแต่งต้นหม่อน มีทั้งกรรไกรตัดแต่งกิ่ง มีด เคียว หรือเลื่อย ส่วนอุปกรณ์และเครื่องมือที่เก็บเกี่ยวใบหม่อนที่ต้องสัมผัสกับใบหม่อนโดยตรง จะใช้มีดหรือกรรไกร ที่ควรทำจากวัสดุที่ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อน ต้องคมและสะอาด ส่วนภาชนะบรรจุที่ใช้ในการขนย้ายต้องสะอาด ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพใบหม่อนที่เก็บเกี่ยวแล้ว
 6. วิธีการให้น้ำและระบายน้ำในแปลงหม่อน มีหลายวิธี ได้แก่ การให้น้ำแบบปล่อยตามร่อง โดยทำร่องให้น้ำไหล ระบบน้ำหยดใช้สายน้ำหยดเพื่อประหยัดน้ำ หรือระบบสปริงเกอร์ให้จากต้นลงราก ต้นหม่อนไม่ต้องการน้ำมาก ควรให้น้ำในช่วงฤดูแล้งอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
 7. ชนิดของโรคที่พบบ่อยในแปลงหม่อนและส่งผลให้ทำลายต้นหม่อน เช่น โรครากเน่า โรคราสนิม โรคราแป้ง โรคใบด่าง โรคใบไหม้ ส่วนแมลงศัตรูหม่อนที่เข้าทำลายต้นหม่อนได้ ตัวอย่างแมลงปากกัดที่ทำลายต้นหม่อน เช่น ตัวหนอนดียว พลวก แมลงที่กัดกินใบและยอดอ่อน เช่น หนอนผีเสื้อ และแมลงปากดูดที่ดูดกินน้ำเลี้ยง เช่น เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอย เพลี้ยไฟ แมลงหวี่ขาว หอยทาก
- สารกำจัดโรคและแมลงให้เลือกใช้ให้ถูกต้องตามชนิดของโรคและแมลงที่ทำลายต้นหม่อน

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. มาตรฐานรวม/กลุ่มอาชีพรวม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

เจ้าหน้าที่สอบพิจารณาหลักฐานของผู้เข้ารับการประเมิน ในกระบวนการประเมินเทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ โดยหลักฐานต้องมีความสอดคล้องตามหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence: UoC) สมรรถนะย่อย (Element of Competence: EoC) และเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria: PC)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะA1103
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะปฏิบัติงานเก็บเกี่ยวผลผลิตใบหม่อน
3. ทบทวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	เกษตรกรปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	เกษตรกรเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	คนเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	เจ้าของฟาร์มเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	9212	คนงานฟาร์มเลี้ยงไหม

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานเก็บเกี่ยวผลผลิตใบหม่อน จัดเก็บใบหม่อนหลังการเก็บเกี่ยวได้ถูกต้องเหมาะสมต่อการเลี้ยงไหมแต่ละวัย วางแผนกำหนดปริมาณใบหม่อนกับการใช้เลี้ยงไหม เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงานได้ถูกต้องและปลอดภัย ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่พบในระหว่างการทำงานได้

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

อาชีพการเกษตร

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

- ISCO – 08 หมวดใหญ่ 6 ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมง
- ISCO – 08 หมวดใหญ่ 9 ผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

มกษ. 3500-2553 มาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับหม่อนเพื่อผลิตใบ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A11031 เก็บเกี่ยวใบหม่อนที่มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการเลี้ยงไหมแต่ละวัย	1. เลือกอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวใบหม่อนได้อย่างถูกต้อง 2. อธิบายระยะเวลาที่เหมาะสมกับการเก็บเกี่ยวใบหม่อนเพื่อเลี้ยงไหม ได้อย่างถูกต้อง 3. อธิบายวิธีการเก็บเกี่ยวและคัดเลือกใบหม่อนสำหรับการเลี้ยงไหมให้เหมาะสมในแต่ละวัยได้อย่างถูกวิธี	แฟ้มสะสมผลงาน
A11032 จัดเก็บใบหม่อนหลังการเก็บเกี่ยวได้ถูกต้องเหมาะสมต่อการเลี้ยงไหม	1. อธิบายสภาพการจัดเก็บใบหม่อนหลังเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมต่อการเลี้ยงไหมได้ถูกต้อง 2. ระบุข้อควรปฏิบัติในการจัดเก็บใบหม่อนได้อย่างถูกต้อง	แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A11033 กำหนดปริมาณใบหม่อนกับการใช้เลี้ยงไหม	1. คำนวณปริมาณใบหม่อนที่จะใช้ในการเลี้ยงไหมแต่ละรุ่นได้อย่างถูกต้อง 2. วางแผนการเก็บเกี่ยวให้ได้ใบหม่อนมีปริมาณเพียงพอต่อการใช้เลี้ยงไหมได้	แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

1. สามารถอ่านออกเขียนได้
2. มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเกษตรกรรม
3. มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเก็บเกี่ยวและการเก็บเกี่ยวใบหม่อน

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. การเก็บเกี่ยวใบหม่อน และการเก็บรักษาใบหม่อนหลังการเก็บเกี่ยว
2. การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเก็บเกี่ยวใบหม่อนและเก็บรักษาผลผลิตใบหม่อนได้ถูกวิธีและปลอดภัย
3. การทำงานร่วมกับผู้อื่นและสื่อสารระดับพื้นฐาน
4. การบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานให้ครบถ้วนตามแบบฟอร์มที่กำหนด

(ข) ความต้องการด้านความรู้

1. วิธีการเก็บเกี่ยวใบหม่อน และการจัดเก็บใบหม่อนสำหรับเลี้ยงไหม
2. วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเก็บเกี่ยวและจัดเก็บใบหม่อนสำหรับเลี้ยงไหม
3. ปริมาณใบหม่อนที่จำเป็นต่อการเลี้ยงไหมแต่ละรุ่น

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

หลักฐานรับรองปฏิบัติงานด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม (ถ้ามี)

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

ใบประกาศนียบัตรที่ผ่านการอบรมด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม หรือในวิชาที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ

(ง) วิธีการประเมิน

แฟ้มสะสมผลงาน (เทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ RESK : Recognition of Existing Skills and Knowledge)

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. การเก็บเกี่ยวใบหม่อน หมายถึง การตัดกิ่งและเก็บใบหม่อนเพื่อนำมาเลี้ยงไหม ใบหม่อนที่เก็บเกี่ยวแล้วไม่ควรวางสัมผัสพื้นดินโดยตรง และหลังเก็บเกี่ยวใบหม่อนแล้วควรมีการปรับปรุงบำรุงดินโดยไถพรวนหลังการเก็บเกี่ยวแล้วทุกครั้ง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ต้นหม่อนแตกรากใหม่ แตกใบใหม่ และเปิดหน้าดินให้มีออกซิเจนมากขึ้น ดินร่วนซุย อุ้มน้ำได้ดี นอกจากนี้ต้องคลุมดินด้วยฟาง ใสปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยเคมี และต้องมีการกำจัดวัชพืชด้วยสารเคมี หรือใช้วิธีไถพรวน
2. ใบหม่อนที่เก็บเกี่ยวมาแล้วควรเก็บในสถานที่ที่มีอุณหภูมิต่ำ ความชื้นสัมพัทธ์สูง เพื่อให้ใบหม่อนคงความสดไว้ได้ดี นอกจากนี้ควรเป็นห้องที่มีมืด เพื่อลดการสังเคราะห์แสงของใบหม่อน

สำหรับการดูแลและเก็บรักษาใบหม่อนเพื่อการเลี้ยงไหมควรดำเนินการ ดังนี้

- แบบเก็บใบ ให้นำใบหม่อนที่เก็บมาวางแผ่กระจายออกบนสื่อบนหรือพลาสติก และต้องนำมาเก็บรักษาความชื้นในใบหม่อนหลังเก็บเกี่ยวเพื่อเตรียมไว้เลี้ยงไหม

ควรฉีดพ่นละอองน้ำลงมาบริเวณใบหม่อน หรือใช้ผ้าชุบน้ำหมาดๆ ปิดคลุมตะกร้า ใส่ถุงพลาสติก ขึ้นอยู่กับฤดูการเก็บเกี่ยว (เก็บไว้ได้ประมาณ 1-2 วัน)

ในช่วงฤดูหนาวควรใช้แผ่นพลาสติกคลุมปิดกองใบหม่อน

- แบบตัดกิ่งเลี้ยง ในสภาพอากาศร้อนหรือแห้งให้ฉีดพ่นละอองน้ำบริเวณกองหม่อน แล้วจึงใช้ผ้าชุบน้ำหมาดๆ คลุม ถ้าใบหม่อนที่เก็บมาเปียกชื้น และสภาพอากาศในขณะนั้นชื้นมาก ให้วางผึ่งให้แห้งก่อนนำมาเก็บรวมกัน

3. ใบหม่อนที่จะนำมาเลี้ยงใหม่ควรเก็บใบหม่อนให้เหมาะสมกับวัยดังนี้

วัย 1 เก็บใบจากยอดลงมาใบที่ 1 – 3 หรือเด็ดยอดจากใบ

วัย 2 เก็บใบต่ำลงมาใบที่ 4 – 6

วัย 3 เก็บใบต่ำลงมาใบที่ 7 – 10

ใบหม่อนที่เป็นแขนง เมื่อนำมาใช้เลี้ยงหม่อนจะมีการตัดส่วนยอดของแขนงดังต่อไปนี้คือ สำหรับหนอนไหมวัย 1 จะตัดส่วนยอดของแขนง ประมาณ 1/3 ของความยาว สำหรับไหมวัย 2 ตัดแขนง 2/3 ของความยาว นำมาหั่นให้มีความยาว 1 ซม. ส่วนไหมวัย 3 จะใช้แขนงดังกล่าวทั้งหมด นำมาหั่นให้มีความยาว 1 ซม. 2 และ 4 ซม.

ปริมาณใบหม่อนที่ใช้เลี้ยงไหมแต่ละวัย ประมาณ 20 – 25 กิโลกรัม/ไขไหม 1 แผ่น อัตราส่วนการให้ใบหม่อนในแต่ละช่วงเวลา เข้า กลางวัน เย็น เป็น 3 : 2 : 5 โดยน้ำหนัก

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

เจ้าหน้าที่สอบพิจารณาหลักฐานของผู้เข้ารับการประเมิน ในกระบวนการประเมินเทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ

โดยหลักฐานต้องมีความสอดคล้องตามหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence: UoC) สมรรถนะย่อย (Element of Competence: EoC) และเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria: PC)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะA1104
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะปฏิบัติงานเลี้ยงไหม
3. ทบทวนครั้งที่N/A
4. สร้างใหม่☒ปรับปรุง☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	เกษตรกรปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	เกษตรกรเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	คนเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	6123	เจ้าของฟาร์มเลี้ยงไหม
ISCO 2008	รหัสอาชีพ	9212	คนงานฟาร์มเลี้ยงไหม

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

มีความรู้และทักษะในการเตรียมพื้นที่เลี้ยงไหม จัดการไข่ไหม/ไหมวัยอ่อน จัดการเลี้ยงไหมแต่ละวัยการเก็บไหมสุกเข้าจ่อทำรัง ตามวิธีการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ โดยประยุกต์ใช้ความรู้และหลักการที่เกี่ยวข้องได้ เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงานเลี้ยงไหมได้ถูกต้องและปลอดภัย สามารถจัดการและปรับวิธีทำงานตามคู่มือการปฏิบัติงาน และตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

อาชีพการเกษตร

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

- ISCO – 08 หมวดใหญ่ 6 ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมง
- ISCO – 08 หมวดใหญ่ 9 ผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

1. มกษ. 8001-2553 มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่องรังไหมพันธุ์ไทยสีเหลือง สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. มกษ. 8201-2565 มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไหมชนิดกินใบหม่อน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A11041 เตรียมพื้นที่เลี้ยงไหมให้ถูกสุขลักษณะทั้งก่อนและหลังการเลี้ยงไหม	- อธิบายวิธีการกำจัดเชื้อจุลินทรีย์ที่อาจติดอยู่กับวัสดุอุปกรณ์หรือติดมากับบุคคลที่เข้ามาในสถานที่เลี้ยงไหมได้ถูกต้อง - รักษาความสะอาดและกำจัดเชื้อจุลินทรีย์ทั้งในบริเวณและรอบบริเวณสถานที่เลี้ยงไหมได้อย่างถูกวิธีตามมาตรการที่กำหนด - รักษาความสะอาดและกำจัดเชื้อจุลินทรีย์ที่อยู่กับพาหนะขนส่งไหม หนอนไหม และรังไหมได้อย่างถูกวิธีตามมาตรการที่กำหนด - กำจัดขยะหลังการเลี้ยงไหมแต่ละรุ่น เช่น มูลของไหม กิ่งหม่อน และใบหม่อนทั้งในบริเวณและรอบบริเวณที่เลี้ยงไหมเพื่อป้องกันการระบาดของโรคได้อย่างถูกวิธีตามมาตรการที่กำหนด	แฟ้มสะสมผลงาน
A11042 จัดการไข่ไหม/ไหมวัยอ่อน ก่อนการเริ่มเลี้ยงไหม	- สามารถจัดการไข่ไหม/ไหมวัยอ่อน โดยควบคุมอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ที่เหมาะสมต่อการฟักไข่ไหม - อธิบายการจัดการด้านแสงสว่างที่เหมาะสมเพื่อให้ตัวอ่อนในไข่ไหมแข็งแรง และไข่ไหมฟักออกพร้อมกันได้ตามกำหนด	แฟ้มสะสมผลงาน
A11043 จัดการเลี้ยงไหมแต่ละวัย (วัยอ่อนและวัยแก่)	- ใช้วัสดุที่สะอาดรองรับภายในภาชนะที่พร้อมใช้เลี้ยงไหมวัยอ่อนได้ - อธิบายวิธีการป้องกันและกำจัดเชื้อจุลินทรีย์ในสถานที่เลี้ยงไหมและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับเลี้ยงไหมได้ - อธิบายวิธีการคัดเลือกใบหม่อนที่นำมาใช้เลี้ยงไหมวัยอ่อนให้มีรูปทรงขนาดและความอ่อนแก่ให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของหนอนไหมแต่ละวัย - อธิบายวิธีการและเลือกใช้อุปกรณ์ในการย้ายไหมจากแผ่นไข่ไหมได้อย่างถูกวิธี - ควบคุมอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ในบริเวณที่วางกระดังหรือชั้นหรือพื้นที่เลี้ยงไหมให้เหมาะสมกับหนอนไหมแต่ละวัยและไม่ส่งผลการเจริญเติบโตของไหมได้	แฟ้มสะสมผลงาน
A11044 จัดเก็บไหมสุกเข้าจ่อทำรัง	- อธิบายลักษณะไหมสุกได้ถูกต้อง - คัดเลือกไหมสุกที่จะนำไปเข้าจ่อได้อย่างถูกต้อง - เก็บแยกไหมตาย ไหมอ่อนแอที่ไม่ทำรังเพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี	แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A11045 จดบันทึกข้อมูลการเลี้ยงไหม	1. บันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงไหมในแต่ละรุ่น ดังนี้ - อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ของสถานที่เลี้ยงหนอนไหมทุกวัน - วัน เดือน ปี ที่เริ่มกกไข่ไหม (กรณีที่เกษตรกรดำเนินการเอง) - วัน เดือน ปี ของวันแรกฟัก - วัน เดือน ปี ที่รับหนอนไหมมาเลี้ยง และวัยของหนอนไหม (กรณีรับหนอนไหมวัยอ่อนมาเลี้ยง) - วัน เดือน ปี ที่หนอนไหมเข้าจ่อทำรัง - วัน เดือน ปี ที่เก็บเกี่ยวรังไหมสด 2. รวบรวมเอกสารหลักฐานที่จำเป็น ได้แก่ - แหล่งที่ผลิตไข่ไหม - การตรวจและรับรองว่าไข่ไหมปลอดโรคเพชฌรินทร์ 3. ต้องเก็บรักษาบันทึกข้อมูลและเอกสารหลักฐานไม่น้อยกว่าอายุของใบรับรอง	แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

1. สามารถอ่านออกเขียนได้
2. มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเกษตรกรรม
3. มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงไหม

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. การฟักไข่ไหม การเลี้ยงไหมวัยอ่อนและวัยแก่ การเก็บไหมสุกเข้าทำรัง การเก็บเกี่ยวรังไหม
2. การใช้วัสดุอุปกรณ์ และสารเคมี ในการเลี้ยงไหม และ ป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูไหม
3. การดูแลรักษาสุขลักษณะและความสะอาดบริเวณสถานที่เลี้ยงไหม ก่อนและหลังการเลี้ยงไหม
4. การทำงานร่วมกับผู้อื่นและสื่อสารระดับพื้นฐาน
5. การบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานให้ครบถ้วนตามแบบฟอร์มที่กำหนด

(ข) ความต้องการด้านความรู้

1. การจัดการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการฟักไข่ไหม
2. ลักษณะสำคัญของไหมแต่ละวัย และไหมสุก
3. วิธีการเลี้ยงไหมวัยอ่อนและไหมวัยแก่ และวิธีการจัดการไหมสุก
4. ลักษณะสถานที่เลี้ยงไหม และวิธีการดูแลรักษาสุขลักษณะของสถานที่เลี้ยงไหม

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

หลักฐานรับรองปฏิบัติงานด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม (ถ้ามี)

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

ใบประกาศนียบัตรที่ผ่านการอบรมด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม หรือในวิชาที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ

(ง) วิธีการประเมิน

แฟ้มสะสมผลงาน (เทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ RESK : Recognition of Existing Skills and Knowledge)

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

- พื้นที่เลี้ยงไหม ต้องมีพื้นที่เพียงพอรองรับหนอนไหมที่เลี้ยง และต้องสะอาด ไม่เป็นแหล่งสะสมเชื้อโรคที่มีผลกระทบต่อความแข็งแรงของหนอนไหม อากาศถ่ายเทสะดวก มีการระบายอากาศในฤดูร้อนและป้องกันลมและฝนในฤดูฝน สถานที่ตั้งควรอยู่ในพื้นที่ร่มเงา มีแสงสว่างส่องกระจายทั่วบริเวณสถานที่เลี้ยงเพื่อให้หนอนไหมเจริญเติบโตสม่ำเสมอ แต่ต้องป้องกันไม่ให้แสงแดดส่องโดนตัวหนอนไหมโดยตรง สภาพแวดล้อมด้านนอกต้องไม่มีมลภาวะ ฝุ่น ครันไฟ และต้องมีมาตรการป้องกันพาหะนำโรค และป้องกันสัตว์ที่เป็นศัตรูของหนอนไหมและรังไหม
- ไข่ไหมที่จะนำฟักเป็นหนอนไหม ต้องมาจากแหล่งที่แม่ผีเสื้อผ่านการตรวจและรับรองการปลอดโรค และยืนยันเปอร์เซ็นต์การฟักออกไม่ต่ำกว่า 90% และทราบข้อมูลวัน เดือน ปี ที่ผลิตไข่ไหม ไข่ไหมสำหรับการผลิตเส้นไหม มี 2 แบบ คือ ไข่ไหมจากกรรมหม่อนไหม และไข่ไหมที่เกษตรกรต่อพันธุ์เอง ซึ่งเป็นพันธุ์พื้นเมือง ควรสลับแหล่งพ่อแม่พันธุ์เพื่อให้ได้พันธุ์ที่แข็งแรง ในกรณีที่เกษตรกรดำเนินการฟักไข่ไหมเอง ควรมีการควบคุมอุณหภูมิที่ประมาณ 25 oC ความชื้นสัมพัทธ์ที่ประมาณ 80% - 85% และมีการจัดการด้านแสงสว่าง เพื่อให้ตัวอ่อนในไข่ไหมแข็งแรง และไข่ไหมฟักออกพร้อมกันได้ตามกำหนด
- หนอนไหม มี 5 วัย โดยหนอนไหมวัยอ่อน คือ หนอนไหมนับตั้งแต่แรกฟักออกจากไข่ เป็นหนอนหนอนไหมวัย 1 วัย 2 และวัย 3 ส่วนหนอนไหมวัยแก่ คือ หนอนไหมวัย 4 ถึงวัย 5 โดยเกษตรกรต้องเลือกเก็บใบหม่อนที่เลี้ยงให้เหมาะสมกับวัยของหนอนไหม ดังนี้
หนอนไหมวัย 1 ใช้ใบหม่อนได้ยอดลงมาใบที่ 1 ถึง ใบที่ 3
หนอนไหมวัย 2 ใช้ใบหม่อนได้ยอดลงมาใบที่ 1 ถึง ใบที่ 6
หนอนไหมวัย 3 ใช้ใบหม่อนได้ยอดลงมาใบที่ 1 ถึง ใบที่ 10
หนอนไหมวัย 4 ถึง วัย 5 ใช้ใบหม่อนได้ตลอดทั้งกิ่ง ยกเว้นใบยอด
- การเก็บใบหม่อนที่จะนำไปเลี้ยงหนอนไหมวัยอ่อน (วัย 1 ถึง วัย 3) ควรเก็บในช่วงเช้า เพราะในช่วงเวลาดังกล่าว ใบหม่อนมีน้ำและโปรตีนเป็นองค์ประกอบสูง เหมาะสำหรับหนอนไหมวัยอ่อนที่มีอัตราการเจริญเติบโตสูง ส่วนใบหม่อนที่จะนำไปเลี้ยงหนอนไหมวัยแก่ (วัย 4 ถึง วัย 5) ควรเก็บในช่วงบ่าย เป็นช่วงเวลาใบหม่อนจะมีน้ำเป็นองค์ประกอบน้อย แต่คาร์โบไฮเดรตสูง เหมาะสำหรับหนอนไหมวัยแก่นำไปสร้างต่อมไหม (silk gland) ได้ดี
- ไหมสุก คือ หนอนไหมวัย 5 ซึ่งเจริญเติบโตเต็มวัย หยุดกินใบหม่อนเพื่อพร้อมสร้างรังไหม ซึ่งการทำรังไหมคือการคายเส้นใยเพื่อห่อหุ้มตัวไหม จากนั้นนำรังไปขาย หรือนำไปแปรรูปเป็นเส้นไหม
- รังไหม คือ สิ่งห่อหุ้มหนอนไหมที่สร้างขึ้นโดยหนอนไหมพันเส้นใยเพื่อห่อหุ้มตัวเอง ก่อนลอกคราบกลายเป็นดักแด้ ซึ่งรังไหมสดจะมีส่วนของดักแด้ที่มีชีวิต เปลือกรัง และคราบของหนอนไหมอยู่ภายใน ซึ่งรวมทั้งรังที่ยังไม่ลอกปุ๋ยไหมและลอกปุ๋ยไหมแล้ว
- ข้อมูลที่ต้องทราบและบันทึกในการเลี้ยงไหม ประกอบด้วยพันธุ์ไหมที่เลี้ยง สถานที่เลี้ยงไหม และการควบคุมอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ วันเดือนปีและระยะเวลาเลี้ยง วิธีการเลี้ยงที่เหมาะสมในแต่ละพันธุ์

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

เจ้าหน้าที่สอบพิจารณาหลักฐานของผู้เข้ารับการประเมิน ในกระบวนการประเมินเทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ โดยหลักฐานต้องมีความสอดคล้องตามหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence: UoC) สมรรถนะย่อย (Element of Competence: EoC) และเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria: PC)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ

A1105
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ

ปฏิบัติงานใหม่ทำรัง
3. ทบทวนครั้งที่

N/A
4. สร้างใหม่

☒

ปรับปรุง

☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

- ISCO - 08 รหัสอาชีพ 6123 เกษตรกรปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
- ISCO - 08 รหัสอาชีพ 6123 เกษตรกรเลี้ยงไหม
- ISCO - 08 รหัสอาชีพ 6123 คนเลี้ยงไหม
- ISCO - 08 รหัสอาชีพ 6123 เจ้าของฟาร์มเลี้ยงไหม
- ISCO - 08 รหัสอาชีพ 9212 คนงานฟาร์มเลี้ยงไหม

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานจัดการใหม่ทำรัง โดยจัดวางจ่อให้เป็นระเบียบเพื่อป้องกันการเกิดรังปนเปื้อน จัดสภาพแวดล้อมพื้นที่ใหม่ทำรังโดยควบคุมอุณหภูมิและความชื้นให้เหมาะสม สามารถจัดการแก้ไขปัญหาในระหว่างการปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้และหลักการที่เกี่ยวข้องได้ด้วยตนเอง

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

อาชีพการเกษตร

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

- ISCO – 08 หมวดใหญ่ 6 ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมง
- ISCO – 08 หมวดใหญ่ 9 ผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

1. มกษ. 8001-2553 มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่องรังไหมพันธุ์ไทยสีเหลือง สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. มกษ. 8201-2566 มาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไหมชนิดกินใบหม่อน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A11051 จัดวางจ่อให้เป็นระเบียบเพื่อป้องกันการเกิดรังปนเปื้อน	1. จัดวางจ่อที่ใหม่กำลังทำรัง ในบริเวณที่มีอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์เหมาะสม และถ่ายเทอากาศได้ดี รวมถึงลักษณะการวางจ่อที่ไม่ทับซ้อนเพื่อป้องกันการเกิดรังปนเปื้อน 2. กำหนดจำนวนตัวหนอนใหม่ที่จะนำเข้าจ่อได้อย่างเหมาะสมกับชนิดและขนาดของจ่อเพื่อให้มีพื้นที่เพียงพอสำหรับไหมทำรัง	แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A11052 จัดสภาพแวดล้อมพื้นที่ใหม่ทำรัง เช่น อุณหภูมิ ความชื้น ได้เหมาะสม	1. มีเทอร์โมมิเตอร์กระเปาะแห้ง-กระเปาะแห้ง เพื่อตรวจเช็คระดับอุณหภูมิ และความชื้นสัมพัทธ์ในพื้นที่ใหม่ทำรังให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อใหม่ทำรังได้ดี 2. มีองค์ความรู้จัดการควบคุมอุณหภูมิ และความชื้นสัมพัทธ์ในบริเวณที่วางจ่อใหม่ทำรัง	แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

- 1. สามารถอ่านออกเขียนได้
- 2. มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเกษตรกรรม
- 3. มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจ่อสำหรับใหม่ทำรัง

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

- (ก) ความต้องการด้านทักษะ
 - 1. การวางจ่อใหม่ทำรัง และดูแลรักษาพื้นที่วางจ่อใหม่ทำรังให้มีสภาวะที่เหมาะสม
 - 2. การทำงานร่วมกับผู้อื่นและสื่อสารระดับพื้นฐาน
 - 3. การบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานให้ครบถ้วนตามแบบฟอร์มที่กำหนด
- (ข) ความต้องการด้านความรู้
 - ลักษณะจ่อใหม่ทำรังที่เหมาะสม พื้นที่การจัดวางจ่อใหม่ทำรัง และควบคุมสภาพแวดล้อมจ่อใหม่ทำรังให้เหมาะสมต่อใหม่ทำรัง

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

- (ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)
 - หลักฐานรับรองปฏิบัติงานด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม (ถ้ามี)
- (ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)
 - ใบประกาศนียบัตรที่ผ่านการอบรมด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม หรือในวิชาที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)
- (ค) คำแนะนำในการประเมิน
 - การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ
- (ง) วิธีการประเมิน
 - แฟ้มสะสมผลงาน (เทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ RESK : Recognition of Existing Skills and Knowledge)

15. ขอบเขต (Range Statement)

- (ก) คำแนะนำ
 - การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ
- (ข) คำอธิบายรายละเอียด
 - 1. การเก็บไหมสุกจะเก็บทีละตัวในช่วงแรกๆ ที่ไหมสุก เมื่อไหมสุกมีจำนวนมากให้เก็บโดยเขย่ากิ่ง หม่อนให้ไหมสุกร่วงลงบนอุปกรณ์ที่เตรียมไว้รองรับไหมสุก นำไหมสุกใส่จ่อ เช่น จ่อหมุ่น 1300 ตัว/ชุด กรณีที่ใช้จ่อลวด หรือจ่อพลาสติก ประมาณ 250-300 ตัว/จ่อ และต้องลอกกระดาษรองจ่อออกจากหลังไหมทำรังแล้ว 2 วัน เพื่อป้องกันรังเบียนและความชื้นจากปัสสาวะของหนอนไหม สภาพพื้นที่เก็บจ่อทำรังควรเก็บไว้ในที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี มีอุณหภูมิ 24-25 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ที่เหมาะสม ประมาณร้อยละ 60-70
 - 2. รูปแบบของพื้นที่วางจ่อต้องมีการควบคุมเพื่อให้ได้คุณภาพของรังไหมเพื่อประสิทธิภาพในการสาวไหมที่ดี เช่น ต้องถ่ายเทอากาศได้ดี และไม่ทำให้เกิดปัญหาการหมักหมมของสิ่งปฏิกูลจากไหม ภาชนะบรรจุรังไหมต้องจัดการให้มีสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม เช่น ต้องโปร่งและระบายอากาศได้ดี

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพรวม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

เจ้าหน้าที่สอบพิจารณาหลักฐานของผู้เข้ารับการประเมิน ในกระบวนการประเมินเทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ โดยหลักฐานต้องมีความสอดคล้องตามหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence: UoC) สมรรถนะย่อย (Element of Competence: EoC) และเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria: PC)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ

A1106
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ

ปฏิบัติงานเก็บเกี่ยวและจัดการรังไหม
3. ทบพวนครั้งที่

N/A
4. สร้างใหม่

☒

ปรับปรุง

☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

- ISCO - 08 รหัสอาชีพ 6123 เกษตรกรปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
- ISCO - 08 รหัสอาชีพ 6123 เกษตรกรเลี้ยงไหม
- ISCO - 08 รหัสอาชีพ 6123 คนเลี้ยงไหม
- ISCO - 08 รหัสอาชีพ 6123 เจ้าของฟาร์มเลี้ยงไหม
- ISCO - 08 รหัสอาชีพ 9212 คนงานฟาร์มเลี้ยงไหม

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานเก็บเกี่ยวและจัดการรังไหม การเก็บรังไหมและการคัดแยกรังไหม (รังไหมดีและรังไหมเสีย) การบรรจุหีบห่อและเก็บรักษารังไหมได้ถูกวิธีตามวิธีการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ โดยประยุกต์ใช้ความรู้และหลักการที่เกี่ยวข้อง เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงานได้ถูกต้องและปลอดภัย จัดการและตัดสินใจแก้ปัญหาที่พบบ่อยระหว่างการปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้และหลักการที่เกี่ยวข้องได้

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

อาชีพการเกษตร

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

- ISCO – 08 หมวดใหญ่ 6 ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมง
- ISCO – 08 หมวดใหญ่ 9 ผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

1. มกษ. 8001-2553 มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่องรังไหมพันธุ์ไทยสีเหลือง สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. มกษ. 8201-2566 มาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไหมชนิดกินไหม่อน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A11061 กำหนดวันเก็บเกี่ยวรังไหมได้ถูกต้อง	1. กำหนดเวลาการเก็บเกี่ยวรังไหมได้ถูกต้อง 2. เก็บเกี่ยวรังไหมได้อย่างถูกวิธี โดยเก็บเกี่ยวหลังจากที่หนอนไหมเปลี่ยนเป็นเป็นตัวดักแด้อย่างสมบูรณ์ และผนังลำตัวดักแด้มีสีเหลืองน้ำตาล 3. ลอกปูไหมส่วนที่หุ้มเปลือกรังออกได้อย่างถูกวิธี	แฟ้มสะสมผลงาน
A11062 จัดการคัดแยกรังไหมรังดี รังบกพร่องออกจากกัน	1. อธิบายลักษณะรังดี และรังบกพร่องได้ถูกต้อง 2. คัดแยกรังบกพร่องออกจากรังดีได้อย่างถูกวิธี 3. คัดแยกรังบกพร่องที่ติดเชื้อออกจากรังบกพร่องลักษณะอื่นเพื่อนำไปกำจัด และ/หรือทำลาย หรือใช้ประโยชน์อย่างถูกวิธี	แฟ้มสะสมผลงาน

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
A11063 จัดการบรรจุภัณฑ์รีไซเคิล/แห้งที่ปลอดภัยต่อการขนส่ง	1. บรรจุหีบห่อรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งจำหน่ายได้อย่างถูกต้องโดยไม่ต้องทำให้รีไซเคิลเสียหาย โดยเลือกภาชนะที่สะอาด ถ่ายเทอากาศได้ดี 2. จัดสภาพการเก็บรีไซเคิลระหว่างรอการขนส่งได้อย่างถูกต้อง โดยต้องไม่ให้เกิดการทับกันหนาแน่นที่ทำให้เกิดการสะสมความร้อนและความชื้น ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของรีไซเคิล	แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

1. สามารถอ่านออกเขียนได้
2. มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเกษตรกรรม
3. มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระยะเวลาการเก็บรีไซเคิล หลังจากไหมสุกเข้าทำรัง การคัดแยก รีไซเคิลดี และรีไซเคิลเสียออกจากกัน

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. การคัดแยกประเภทรีไซเคิล คัดแยกรีไซเคิลดีและรีไซเคิลเสีย
2. การเก็บรีไซเคิลจากจ่อ การลอกปุ๋ยไหม
3. บรรจุภัณฑ์รีไซเคิล และการเก็บรักษารีไซเคิลเพื่อรอจำหน่าย หรือรอการนำไปสวไหม
3. การทำงานร่วมกับผู้อื่นและสื่อสารระดับพื้นฐาน
4. การบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานให้ครบถ้วนตามแบบฟอร์มที่กำหนด

(ข) ความต้องการด้านความรู้

1. ลักษณะรีไซเคิลดี และรีไซเคิลเสีย
2. วิธีการ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการคัดแยกรีไซเคิล เก็บเกี่ยวรีไซเคิล และลอกปุ๋ยไหม
3. บรรจุภัณฑ์และเก็บรักษารีไซเคิลหลังเก็บเกี่ยว เพื่อรอจำหน่าย หรือรอการนำไปสวไหม

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

หลักฐานรับรองปฏิบัติงานด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม (ถ้ามี)

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

ใบประกาศนียบัตรที่ผ่านการอบรมด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม หรือในวิชาที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ

(ง) วิธีการประเมิน

แฟ้มสะสมผลงาน (เทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ RESK : Recognition of Existing Skills and Knowledge)

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

การพิจารณาเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถนะให้ใช้หลักฐานการปฏิบัติงานหรือหลักฐานความรู้ตามที่ระบุ

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

1. การเก็บเกี่ยวรีไซเคิล คือการนำรีไซเคิลออกจากจ่อซึ่งเป็นที่นอนไหมได้อาศัยเพื่อสร้างรีไซเคิล โดยต้องมีการคัดแยกรีไซเคิลดี ออกจากรีไซเคิลบกพร่อง ลอกปุ๋ยไหมออกจากรีไซเคิล
2. ระยะเวลาเก็บเกี่ยวรีไซเคิลที่เหมาะสม คือ เมื่อหนอนไหมกลายเป็นดักแด้อย่างสมบูรณ์และผนังลำตัวของดักแด้มีสีเหลืองน้ำตาล ซึ่งขึ้นอยู่กับพันธุ์ของหนอนไหม และสภาพภูมิอากาศ โดย
 - ไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้าน อายุประมาณ 4 วัน ถึง 5 วัน (นับจากวันที่หนอนไหมสุกเริ่มทำรัง)
 - ไหมพันธุ์ไทยปรับปรุง อายุประมาณ 5 วัน ถึง 7 วัน (นับจากวันที่หนอนไหมสุกเริ่มทำรัง)
 - ไหมพันธุ์ลูกผสม อายุประมาณ 5 วัน ถึง 7 วัน (นับจากวันที่หนอนไหมสุกเริ่มทำรัง)

3. รังตี หมายถึงรังไหมที่มีรูปร่างตามลักษณะพันธุ์ เปลือกรังไหมไม่เปื้อน และไม่ดำน ดักแด้ไม่ตาย และเส้นใยไหมเกาะรวมตัวกันดี
4. รังบกพร่อง หมายถึงรังไหมที่มีรูปร่างผิดปกติไปจากลักษณะของพันธุ์ หรือมีลักษณะผิดปกติ ได้แก่ รังแผด รังเจาะ รังเปื้อนภายใน รังเปื้อนภายนอก รังบาง รังหลวม รังบางหัวท้าย รังผิดรูปร่าง รังติดข้างจอ รังบุบ และรังขึ้นรา
5. ภาชนะที่ใช้บรรจุรังไหมต้องเป็นภาชนะที่โปร่งและถ่ายเทอากาศได้ดี เพื่อป้องกันไม่ให้ความร้อนและความชื้นทำความเสียหายแก่รังไหม และเนื่องจากภายในรังไหมมีดักแด้ที่มีชีวิต หากถ่ายเทอากาศไม่ดีอาจทำให้ดักแด้ตาย และรังไหมเป็นรังบกพร่อง (รังเปื้อนภายใน หรือรังขึ้นรา) ได้ ตัวอย่างภาชนะบรรจุรังไหมที่นิยมใช้ เช่น ถาดขายพลาสติก ลังหรือตะกร้าพลาสติกที่มีรูระบายอากาศ ถาดผ้า แข็งไม้ไผ่ เนื่องจากรังไหมยังมีชีวิตอยู่จึงต้องยังคงให้รังไหมหายใจได้ ทั้งนี้บางครั้งผู้ซื้อจะเป็นผู้กำหนดภาชนะที่ใช้บรรจุ
6. สภาพการเก็บเกี่ยวรังไหม ควรเก็บในสถานที่ร่ม แห้ง ไม่มีแสงแดด อากาศถ่ายเทสะดวก

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

เจ้าหน้าที่สอบพิจารณาหลักฐานของผู้เข้ารับการประเมิน ในกระบวนการประเมินเทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ โดยหลักฐานต้องมีความสอดคล้องตามหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence: UoC) สมรรถนะย่อย (Element of Competence: EoC) และเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria: PC)